

Berlin'de Barışçıl Devrim'in Mekanları

DEVİRİMİN ANITLARI

MEKANLAR

1 Gethsemane Kilisesi

1989 Sonbaharında, devrimin can alıcı odağı burasıydı. Binlerce insan, her gün burada biraraya gelerek protestolarını dile getiriyordu. Ana kapının önünde yüzlerce mum yanardı. Bu mumlar, barışçıl direnişin sembolü oldular. **Prenzlauer Berg, Stargarder Straße 77**

2 Schloss Meydanı

Bu bölgede Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin iktidar merkezi yer alıyordu. Burada Sosyalist Birlik Partisi'nin Merkez Komitesi, Devlet Konseyi'nin binası ve Cumhuriyet Sarayı bulunuyordu. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin 40. yıldönümünde yönetici kadrolar kendi kendilerini kutlarken, öfkeli eylemciler kendiliğinden Schloss Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti. **Mitte, Am Lustgarten**

3 Potsdamer Straße

Batı medyası, Barışçıl Devrim'in katalizatorüydü. Raydo 100, Radyo Glasnost adlı yayınında düzenli olarak muhalefetin faaliyetlerini aktarıyordu. Demokratik Almanya Cumhuriyeti halkı, Potsdamer Straße'deki redaksiyondan kendi ülkelerinde olup bitenler hakkında sansürlü bilgi sahibi oluyordu. **Schöneberg, Potsdamer Straße 131**

4 Teutoburger Meydanı'ndaki Semt

1980'li yıllarda bu meydanın etrafında canlı bir altkültür geliştirdi. İçlerinde sanatçılar ve muhaliflerin de yer aldığı, özellikle genç insanlar, yıkılmaya yüz tutmuş eski binalarda yaşıyorlardı. Ressam ve Yurttaş Hakları Savunucusu Bärbel Bohley'in semtdeki atölyesi, muhalefetin en önemli buluşma noktalarından biriydi. **Prenzlauer Berg, Fehrbelliner Straße / Templiner Straße**

5 Demokratik Almanya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun yanındaki Basın-Yayın Dairesi

9 Kasım 1989'da Hükümet Sözcüsü Günter Schabowski burada basın karşısına geçerek, Demokratik Almanya Cumhuriyeti yurttaşlarının seyahat etme hakkını düzenleyen yönetmeliğin, o andan itibaren geçerli olmak üzere, gevşetildiğini açıkladı. Bu açıklama üzerine çok sayıda Doğu Berlinli sınıra akın etti ve birkaç saat sonra Berlin Duvarı yıkıldı. **Mitte, Mohrenstraße 37/38**

6 Schöneberg Belediye Binası

Duvar yıkıldıktan bir gün sonra onbinlerce Doğu ve Batı Berlinli, belediye binası önünde biraraya gelerek Willy Brandt ve Başbakan Helmut Kohl gibi ünlü Batılı politikacıları dinledi. **Schöneberg, John-F.-Kennedy-Platz 1**

7 Dietrich-Bonhoeffer-Evi

Bu evde, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin demokratikleşmesinin temeli atıldı. Aralık 1989'da burada ilk kez hükümetin ve muhalefetin temsilcileri, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin demokratik dönüşümünü tartışmak ve özgür seçimleri hazırlamak için, Yuvarlak Masa etrafında biraraya geldi. **Mitte, Ziegelstraße 30**

8 Bekenntnis Kilisesi

Bekenntnis Kilisesi, 1980'li yıllarda Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde politik baskıya maruz kalan barış aktivistlerinin, çevre gruplarının ve ülkeyi terk etmek isteyen gönüllülerin sığınağıydı. 1989 Sonbaharında, „Demokrasi Şimdi“ isimli Yurttaş Hareketi ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti „Yeşiller Partisi“ bu kilisede kuruldu. **Treptow, Plessersstraße 4**

9 Zion Kilisesi

Muhalifler, Çevre Kütüphanesi'nde kendilerinin yayınladığı yasa dışı dergi ve bildirileri basıyorlardı. Bu yayınlar tüm Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde dağıtılıyordu. 1987 yılı sonunda gizli servis Stasi, cemaatin mekanlarını bastı ve bu işin aktörlerini gözaltına aldı. Baskının amacı yıldırılmaktı ancak tam tersi gerçekleşti ve tüm ülkede direnişin gelişmesine yol açtı. **Mitte, Zionskirchstraße 32**

10 Kollwitz Meydanı

Bu semtte 1970'lerin ortasından itibaren, daha sonra Prenzlauer Berg efsanesini yaratan, alternatif bir yaşam kültürü gelişmeye başladı. Yaratıcı insanlar, yaşam sanatçıları ve muhalifler boş binaları işgal ediyordu. Bu evlerde okuma günleri, sergiler ve politik tartışmalar yapıyordu. **Prenzlauer Berg, Kollwitzstraße / Würther Straße**

11 Samariter Kilisesi

Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin en tanınmış muhalif gruplarından bazıları bu kilisede buluşuyordu. Bunlar arasında Mayıs 1989'da yapılan seçim sahtekarlığını açığa çıkaran Samariter Kilisesi'nin barış grubu da vardı. Burası, 1980'li yıllarda özellikle gençleri hayran bırakan ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti çapında üne kavuşan Blues ayinleriyle ünlüydü. **Friedrichshain, Samariterstraße 27**

12 Demokrasinin Evi

Demokrasinin Evi, Ocak 1990'da açıldı ve muhalif grup ve partilere politik çalışma mekanları sundu. Daha önceleri Sosyalist Birlik Partisi'nin Mitte ilçesi yönetim merkezi olarak kullanılan bu binanın ad ve işlevinin değiştirilmesi, aynı zamanda Yurttaş Hareketi'nin başarısının da bir sembolüydü. **Mitte, Friedrichstraße 165**

ANITLAR

Berlin – Barışçıl Devrim'in Mekanları

9 Kasım 1989'da Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin sınırlarının açıldığı haberi dünyaya yayıldı. Ancak duvar yıkılmadan haftalar ve aylar öncesinde neler olmuştu? Berlin, Barışçıl Devrim'in merkezlerinden biriydi. Devrim Anıtları sayesinde, Mayıs 1989 seçimlerinde yapılan sahtekarlık ile Alman Birliği günü olan 3 Ekim 1990 tarihleri arasında gerçekleşen tarihi olayları, gerçekleştikleri orijinal yerlerinde görebiliriz.

Barışçıl Devrim ile sıkı sıkıya bağlantılı bu bilgilendirme Anıtları, Berlin'in Doğu'su ve Batı'sında yer alan Devrimin Mekanları'nı gösteriyor: Semtler, muhaliflerin buluşma yerleri, devlet gücüyle karşı karşıya gelen mekanlar ve demokrasinin tarihinin yazıldığı binalar. Anıtlar, şehrin Batı'sından gelen desteğin çeşitliliğini ve barışçıl yoldan gerçekleşen ilk başarılı Alman devriminden duyulan mutluluğu gösteriyorlar.

İşin merkezinde o dönemin aktörleri yer alıyor. Bu aktörler, cesaretleri ve kararlılıklarıyla Demokratik Almanya Cumhuriyeti rejimini yıkmış ve ülkelere demokrasiyi getirmişlerdir.

Etkileyici fotoğraflar ve sekiz dilde dinlenebilen açıklayıcı metinler, Barışçıl Devrim'in tarihini orijinal mekanlarında canlı kıyor. Devrimin Anıtları, ziyaretçilere, Duvar Anıtları'yla birlikte Alman-Alman tarihinin heyecan verici bir dönemini sergileyerek, rehberlik ediyorlar.

13 Radyo-Televizyon Yayinevi

Freies Berlin yayın istasyonu, Batı'da Barışçıl Devrim'in sesiydi. Yayını şehrin Doğu'sunda da dinlemek mümkündü ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti yurttaşları için en önemli haber kaynaklarından biriydi. Radyo-Televizyon Yayinevi'nden, duvarın yıkılmasının hemen ardından Doğu ve Batı Berlin'de yapılan ilk röportajlar yayınlandı. **Charlottenburg, Masurenallee 8-14**

14 „Ölüm Şeridi“ ve Görliizer Ufer

Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki sayısız muhalif ya ülkeyi terk ediyor ya da zorla vatandaşlıktan çıkarılıyordu. Bunlardan bazıları Kreuzberg semtindeki duvarın yakınına yerleşti. Buradan muhaliflere kitap, film ve elyazmalarını kaçak yollardan ulaştırarak onları destekliyor, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde meydana gelen olayları haber olarak Batı'ya aktarıyorlardı. **Kreuzberg, Görliizer Straße / Lübbener Straße**

15 Elisabeth Kilisesi

Elisabeth Kilisesi, 1980'li yılların sonundan itibaren Demokratik Almanya Cumhuriyeti çapında eleştirel bir ağ olan "Aşağıdan Kilise"nin buluşma yeri idi. 7 Mayıs 1989'da burada, yerel seçimleri izleyen ve seçim sahtekarlığını açığa çıkaran birliğin koordinasyonu gerçekleştirildi. **Mitte, Invalidenstraße 3**

16 Gizli Servis Stasi'nin Merkezi

Bu yapı kompleksi, Devlet Güvenlik Bakanlığı'nın merkeziydi. 15 Ocak 1990'da binlerce eylemci, dosyaların imhasını engellemek ve gizli polisin feshedilmesini zorlamak için, gizli servis Stasi'nin merkezine hücum etti. **Lichtenberg, Frankfurter Allee / Ruschestraße**

17 Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki Federal Almanya Cumhuriyeti Temsilciligi

Birçok Demokratik Almanya Cumhuriyeti yurttaşı, Federal Almanya Cumhuriyeti Temsilciliğine sığınıyor ve ülkeyi terk etmek için yardım talep ediyordu. Temsilcilik, Ağustos 1989'da dolup taşıdığı için zaman zaman kapatılıyordu. Köşedeki evde, 1976 yılında vatandaşlıktan atılana kadar, bestekar şarkıcı Wolf Biermann yaşadı. **Mitte, Chausseestraße / Hannoversche Straße**

18 Alexander Meydanı

Alex Meydanı, Demokratik Almanya Cumhuriyeti tarihinin en büyük mitingine sahne oldu. 4 Kasım 1989'da yüzbinlerce insan burada yapılan mitingte katıldı. Mitingten sadece birkaç gün sonra Berlin Duvarı yıkıldı. **Mitte, Alexanderplatz**

INTERNET SİTESİ

Çok dilli internet sitesi www.revolution89.de, ayrıntılı bir şekilde Barışçıl Devrim'in mekanları konusunda bilgilendiriyor ve belge, portre ve dönemin tanıklarının raporlarını sunuyor. Hayranlık uyandıran fotoğraf ve belgelerle Devrim'e giden süreç, Doğu Almanya'daki köklü toplumsal dönüşüme yol açan olaylar ve Alman Birliği'ne giden yol tasvir ediliyor. İnternet sitesi aynı zamanda konuya dair güncel sergi, etkinlik ve yayınları sunuyor.

www.revolution89.de

ROBERT HAVEMANN
GESELLSCHAFT
ARCHIV DER ODER-OPPOSITION

Proje sahibi Robert Havemann-Gesellschaft e. V.
Proje,

STIFTUNG LOTTO
DEUTSCHE KLASSENLOTTERIE BERLIN

Alman Piyango Vakfı Berlin ve

Federal Almanya Parlamentosu kararıyla Federal Hükümetin Tüzük ve Medyadan Sorumlu Temsilcisi tarafından teşvik edilmiştir

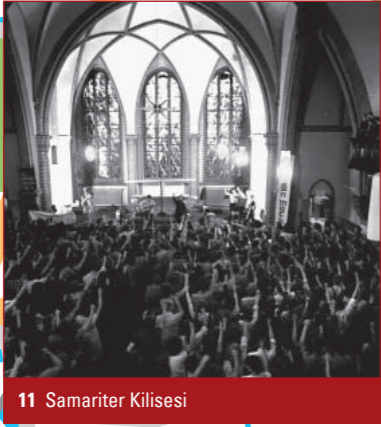
Devrimin Anıtları'nın genel planlama, tasarım ve grafiği: Helga Lieser ve Dagmar von Wilken, F 217 sergisiDIZAYNGrafik

15 Elisabeth Kilisesi

9 Zion Kilisesi

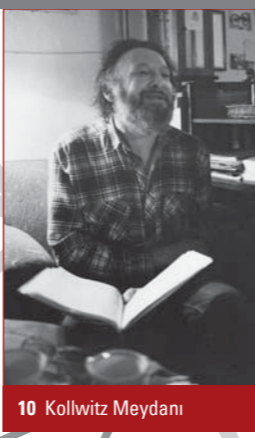
11 Samariter Kilisesi

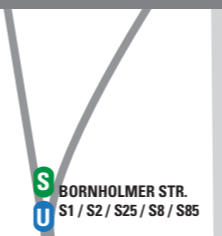
1 Gethsemane Kilisesi

4 Teutoburger Meydanı'ndaki Semt

10 Kollwitz Meydanı

BORNHOLMER STR. S1 / S2 / S25 / S8 / S85

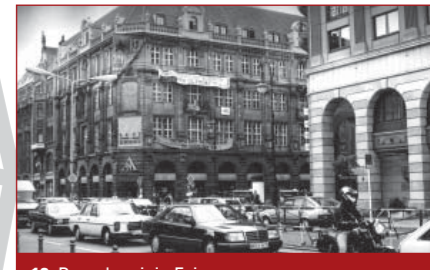
2 Schloss Meydanı

17 Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki Federal Almanya Cumhuriyeti Temsilciliği

18 Alexander Meydanı

12 Demokrasinin Evi

16 Magdalenen Str. U5

16 Gizli Servis Stasi'nin Merkezi

13 Radyo-Televizyon Yayinevi

6 Schöneberg Belediye Binası

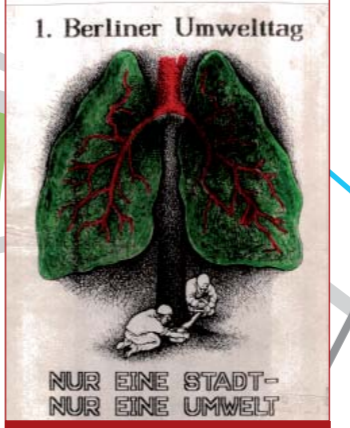
3 Potsdamer Straße

7 Dietrich-Bonhoeffer-Evi

5 Demokratik Almanya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun yanındaki Basın-Yayın Dairesi

8 Bekenntnis Kilisesi

14 „Ölüm Şeridi“ ve Görlitzer Ufer

- Devrimin Anıtları (1–18)
- 1 Gethsemane Kilisesi
  - 2 Schloss Meydanı
  - 3 Potsdamer Straße
  - 4 Teutoburger Meydanı'ndaki Semt
  - 5 Demokratik Almanya Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun yanındaki Basın-Yayın Dairesi
  - 6 Schöneberg Belediye Binası
  - 7 Dietrich-Bonhoeffer-Evi
  - 8 Bekenntnis Kilisesi
  - 9 Zion Kilisesi
  - 10 Kollwitz Meydanı
  - 11 Samariter Kilisesi
  - 12 Demokrasinin Evi
  - 13 Radyo-Televizyon Yayinevi
  - 14 „Ölüm Şeridi“ ve Görlitzer Ufer
  - 15 Elisabeth Kilisesi
  - 16 Gizli Servis Stasi'nin Merkezi
  - 17 Demokratik Almanya Cumhuriyeti'ndeki Federal Almanya Cumhuriyeti Temsilciliği
  - 18 Alexander Meydanı
- Duvar Anıtları (1–12)
- 1 Bornholmer Straße
  - 2 Bernauer Straße
  - 3 S-Tramvay İstasyonu Nordbahnhof
  - 4 Kapelle Ufer (Merkez Tren Garı)
  - 5 Ebertstraße
  - 6 Potsdamer Platz
  - 7 Niederkirchner-/Stresemannstraße
  - 8 Check-Point-Charlie, Krausenstraße
  - 9 East-Side-Gallery
  - 10 Oberbaumbrücke
  - 11 Pariser Platz
  - 12 S-Tramvay İstasyonu Friedrichstraße
- Fotoğrafların kaynağı:
Başlığın teması: Archiv StAufarb / Bestand Klaus Mehner, 89_1104_POL-Demo_27 [M]
Dışarısı: Robert-Havemann-Gesellschaft / Frank Ebert, Rolf Zöllner
İçerisi: 1 picture-alliance/dpa/Lehtikuva Oy, 2 Hans-Peter Stebin, 3 Radio 100, 4 Ostkreuz / Harald Hauswald, 5 Bundesarchiv / Thomas Lehmann, 6 picture-alliance/dpa, 7 epd-bild / Andreas Schoelzel, 8 Gemeinde der Bekenntniskirche
- Berlin-Treptow, 9 Ostkreuz / Harald Hauswald, 10 Helga Paris, 11 Ostkreuz / Harald Hauswald, 12 Ilona Schäfer, 13 Fotowork / Ingo Kuzia, 14 www.berliner-mauer.de, 15 Kirche von Unten, 16 Robert-Havemann-Gesellschaft / Harry Hauschild, 17 picture-alliance/dpa/Jan Baue, 18 Photonet / Dirk Lehnartz
Bildiri dizaynı: commoto, Berlin
- S U
S- ve U-Bahn durakları